

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 23 januari 2024
Ons kenmerk 4/5.6/2024000069
Behandeld door thema Energie
Onderwerp: Stand van zaken van het project Drentse Zonneroute A37
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

De Drentse Zonneroute A37 is een initiatief van de provincie Drenthe, de gemeenten Emmen, Hoogeveen en Coevorden, Rijkswaterstaat (RWS) en de netbeheerders Rendo en Enexis. In 2017 zijn zij samen een voorverkenning gestart om te kijken of de bermen langs de A37 gebruikt zouden kunnen worden voor de opwek van zonne-energie. Uitgangspunt daarbij was om een iconisch project te realiseren wat bijdraagt aan de opwek van duurzame energie, met goede landschappelijke inpassing en waar omwonenden kunnen delen in de opbrengsten. Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken van de Drentse Zonneroute A37.

De Drentse Zonneroute A37

De Drentse Zonneroute A37 is een project waarbij tussen Hoogeveen en de Duitse grens over een lengte van 42 km zonnepanelen in de bermen van de A37 gerealiseerd worden. Op een oppervlakte van ongeveer 120 ha wordt straks 176 megawatt aan duurzame energie opgewekt, goed voor circa 45.000 huishoudens. Het project is daarmee een belangrijk onderdeel van de RES afspraken (3,45 terawatt). De plaatsing van zonnepanelen langs de snelweg sluit aan bij de nieuwe kaders die vanuit het Rijk zijn meegegeven, waarbij meervoudig ruimtegebruik centraal staat en landbouwgrond zoveel mogelijk moet worden ontzien.

Het project is in 2018 een pilot geworden onder het Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER)-programma van het Ministerie van EZK. Uitvoeringsorganisaties Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) en het Rijks Vastgoed Bedrijf (RVB) nemen sindsdien deel aan het project. Na een verkenning in 2018 is een Esthetisch Programma van Eisen opgesteld. De aanleg van zonnepanelen in de bermen van de A37 is mogelijk gemaakt via een provinciaal inpassingsplan (PIP).

In het PIP zijn voorwaarden gesteld voor het ontwerp en de landschappelijke inpassing. Zo komen de panelen laag te liggen, waardoor er vanaf de weg overheen gekeken kan worden. In het ontwerp zijn gekleurde panelen voorgeschreven, passend bij de omgeving. Het PIP is nog niet onherroepelijk, want op dit moment loopt er nog een procedure bij de Raad van State. Een drietal partijen uit Zwinderen heeft beroep aangetekend tegen het PIP.

Participatie

Omwonenden zijn vanaf de start van de verkenning betrokken bij het project. Tijdens schets- en inloopavonden kon de omgeving meedenken over de uitgangspunten voor het ontwerp. Tot aan de vaststelling van het PIP zijn er 16 bijeenkomsten voor omwonenden georganiseerd.

Lokaal eigendom is een harde voorwaarde voor het project vanuit de betrokken lokale en regionale overheden. De voorwaarden voor financiële- en procesparticipatie binnen dit project zijn vastgelegd in het beleidskader Participatie Drentse Zonneroute A37. De opzet van het beleidskader is afgestemd met lokale energiecoöperaties. Dit beleidskader is vastgesteld door de drie gemeenteraden in het voorjaar van 2023.

Uitgangspunt van het beleidskader is een streven naar 50% lokaal eigendom, met een ondergrens van 20%. Belangrijke voorwaarde om dit te laten slagen is een goed georganiseerde koepelorganisatie, die de lokale energiecoöperaties uit de drie gemeenten vertegenwoordigt. Deze koepelorganisatie moet over voldoende kennis en expertise beschikken om een gelijkwaardig aanspreekpunt te kunnen zijn voor de commerciële ontwikkelaar van het project. Het OER-programma, de gemeenten en de provincie Drenthe faciliteren lokale energiecoöperaties bij de ontwikkeling van deze koepel, de opbouw van de benodigde kennis en expertise en het betrekken van de brede omgeving bij het project. Het afgelopen jaar zijn hiervoor in elke gemeente kwartiermakers aangetrokken. Daarnaast is er een projectleider en communicatieve ondersteuning beschikbaar gesteld.

In januari en februari 2024 worden in alle drie de gemeenten informatieavonden georganiseerd om de omgeving bij te praten over de voortgang van het project en de mogelijkheden voor (financiële) participatie.

Voortgang project

Het project wordt via een aanbesteding/tender op de markt gebracht. In het voorjaar van 2022 is er een marktconsultatie geweest om het project aan de markt voor te leggen. Veel partijen uit de wegenbouw en duurzame energie-sector kwamen hierop af en gaven aan interesse te hebben in het project. Ook was hierbij een vertegenwoordiging van de lokale energiecoöperaties aanwezig.

Het project is een belangrijke aanleiding geweest voor de netbeheerders om de investeringsbeslissing voor de benodigde netuitbreiding bij Veenoord en Hoogeveen (Riegmeer) te kunnen realiseren. De planning is dat het project in 2027 op het elektriciteitsnetwerk aangesloten kan worden.

Aankomend jaar wordt er langs een groot deel van de A37 geleiderail aangelegd. Daarbij wordt een deel van deze geleiderail geplaatst in verband met de realisatie van de Zonneroute. Aanleg van de geleiderail maakt het mogelijk om de Zonneroute veilig aan te leggen. Zowel voor de weggebruikers, als voor de exploitant die achter de geleiderail aan de slag kan met de aanleg van de Zonneroute. Verder wordt er geleiderail geplaatst in verband met de strengere richtlijnen voor de verkeersveiligheid (ROA), gezien de berm niet meer voldoet aan de nieuwe veiligheidsvereisten. De eerste stap richting realisatie is het opstarten van het aanbestedingstraject voor de geleidewerken. De start van de aanbesteding is gepland voor februari 2024.

Power Purchase Agreement (PPA)

In de voorbereiding naar het aanbieden van het project aan de markt wordt regelmatig de financiële haalbaarheid getoetst. De huidige marktomstandigheden in combinatie met de ontwikkeling van zonnepanelen in bermen langs een rijksweg en de in het PIP vastgelegde voorwaarden voor ontwerp en landschappelijke inpassing leiden ertoe dat de rentabiliteit van het project onder druk staat. Dit kan verbeterd worden door het aangaan van een stroomafname-overeenkomst (PPA – Power Purchase Agreement). Hiermee wordt de door het project opgewekte duurzame energie afgenomen door lokale en regionale overheden. Het komende jaar wordt verkend of het aangaan van een PPA door Drentse gemeenten, provincie, waterschappen een reële mogelijkheid is. Op deze wijze kopen Drentse overheden lokaal opgewekte duurzame energie in en dragen zij bij aan de realisatie van hun RES-doelstellingen.

Begin februari 2024 wordt door bestuurders van de gemeenten Hoogeveen, Coevorden en Emmen en de provincie Drenthe hiertoe een intentieverklaring ondertekend. Hierin geven zij aan de intentie te hebben om de mogelijkheden te onderzoeken voor het aangaan van een PPA. Naast de mogelijkheden, worden de risico's ook verkend. Het doel is om eind 2024 aan te kunnen geven of een PPA mogelijk is, waarbij scherp in de gaten wordt gehouden of een PPA nog steeds nodig is om de financiële haalbaarheid van het project te verbeteren. Belangrijke aanleiding om de haalbaarheid van een PPA in deze fase van het project te verkennen is de geplande aanleg van de geleiderail, waarvoor een voorfinanciering vanuit EZK nodig is. Zodra we meer informatie hebben over de haalbaarheid van een PPA, dan zullen wij u hierover nader informeren.

De Drentse Zonneroute A37 is dus volop in ontwikkeling. Ook in 2024 verwachten wij weer een stuk verder te komen in de totstandkoming van dit project. Wij hopen u met deze brief eerst voldoende geïnformeerd te hebben over de stand van zaken van de Drentse Zonneroute A37. Dat zullen wij in de toekomst blijven doen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris